

Son illər muxtar respublika iqtisadiyyatında yüksək tempolə inkişaf edən sahələrdən birinə çevrilən və yerli istehsalın stimullaşdırılmasında mühüm əhəmiyyətə malik olan sənaye sektorunda həyata keçirilən tədbirlər Naxçıvanın aqrar regiondan sənaye regionuna çevrilməsinə şərait yaradıb, nəticədə, muxtar respublikada müxtəlif çeşidlərdə yüksəkkeyfiyyətli məhsullar istehsal edən rəqabətqabiliyyətli müəssisələr fəaliyyətə başlayıb.

Belə müəssisələrdən biri də "Gəmiqaya Mebel Fabriki" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətidir. Müəssisədə Almaniya, İtaliya və Türkiyə respublikalarından alınmış müasir texnoloji avadanlıqlar quraşdırılıb, müxtəlif çeşiddə keyfiyyətli məhsul istehsalı üçün geniş imkanlar yaradılıb. Mebel fabrikində divan, kreslo və yumşaq oturmaqalı stullar, döşəmə, həmçinin ofis, mətbəx, yataq mebelləri, qapı-pəncərə, dekorasiya və qapı-pəncərələrin boyanması üçün boyaqxana sexləri fəaliyyət göstərir.

Burada ağac profilli qapı və pəncərələr, modern və klassik üslubda dizayn edilmiş mebellər, sosial və inzibati binalar üçün müxtəlif avadanlıqlar istehsal edilməklə yanaşı, dizayn-dekorasiya xidmətləri də göstərilir. Fabrikdə təbii olunan keyfiyyətə nəzarət sistemi mebel istehsalında istifadə olunan materialların və hazır məhsulların uzunömürlülüyünü təmin edir. Material kimi istifadə olunan məhsulların bir qismi Türkiyə Respublikasından, Afrika ölkələrindən, Gürcüstandan idxal olunur. Digər materialların bir qismi isə Naxçıvana məxsusdur.

İqtisadi əlaqələri genişləndirən müəssisədə daxili bazarın tələbatına uyğun yeni istehsal sahələrinin yaradılması mühüm əhəmiyyətli sahə kimi diqqət mərkəzində saxlanılıb, silikon yorğan, döşək və yataq bazası istehsalı sahələrinin biznesplanı hazırlanıb Sahibkarlığa Kömək Fonduna təqdim olunub. Ümumi dəyəri 1 milyon 800 min manat olan layihənin reallaşması üçün Sahibkarlığa Kömək Fondundan 2014-cü

Naxçıvan məhsulları xarici bazarda

"Gəmiqaya Mebel Fabriki" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin ixrac potensialı artır

ildə 1 milyon 200 min manat dövlət maliyyə dəstəyi göstərilib. Layihəyə uyğun olaraq, müəssisənin ərazisində yeni istehsal sahəsi üçün bina inşa olunub. Türkiyənin "Elektroteks" və "İMS Makina" şirkətlərinin avadanlıqları alınmış gətirilib və idxal olunan dəzgahlar həmin şirkətlərin mütəxəssisləri tərəfindən quraşdırılıb. Bu istehsal sahəsində çalışan yerli mütəxəssislərin hazırlanması da diqqət mərkəzində saxlanılıb, işçilərin ixtisaslandırma kurslarında iştirakı təmin olunub. İstehsal gücü saatda 200 ədəd yorğan, gündə 100 ədəd döşək və 100 ədəd yataq bazası olan yeni istehsal sahəsinin yaradılması nəinki həmin məhsullara olan tələbatın yerli istehsal hesabına ödənilməsinə əlverişli şərait yaradıb, həm də müəssisənin ixrac imkanlarını genişləndirib.

Burada istehsal prosesi avtomatlaşdırılıb, texniki təhlükəsizlik qaydalarına ciddi əməl olunmaqla normal iş şəraiti yaradılıb. Laboratoriyada müasir avadanlıqlar quraşdırılıb ki, bu da istər xammal, istərsə də hazır məhsulların keyfiyyət göstəricilərinə nəzarətin təmin olunmasına imkan verir. Hazırlanan məhsullar "Gəmiqaya" tanıtım nişanı ilə fabrikin sergi-satış salonunda, Naxçıvan şəhərinin "Təbriz" küçəsində, Babək məhəlləsində və Ordubad şəhərində fəaliyyət göstərən mebel mağazalarında satışa çıxarılır. Fabrikdə istehsal olunan klassik, avanqard və modern mebellər ölkəmizin paytaxtında və digər regionlarda da

alıcılar tərəfindən rəğbətə qarşılanır. Hazırda Bakı şəhərinin Nərimanov və "Neftçilər" prospektlərində, Sumqayıt, Goranboy, Lənkəran şəhərlərində satış mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Müəssisənin satış mərkəzlərinə müraciət edən müştərilərə zövqlərinə və ev şəraitinə uyğun müxtəlif çeşiddə mebellər təklif olunur. Müştərilər hazır mebelləri satış mərkəzlərindən seçə və ya sifariş verə bilərlər.

Hazırda istehlakçılar tərəfindən həm klassik, həm də modern üslubda hazırlanan mebellərə böyük tələbat var. Naxçıvan şəhərində ayrı-ayrı ünvanlarda fəaliyyət göstərən mebel mağazalarında müştərilərin bu yerli məhsula olan münasibətini öyrəndik. Naxçıvan şəhər sakini Mahirə Quliyeva qeyd etdi ki, yeni mənzil almışdır. Evimizin dizaynına uyğun mebel seçdik. Burada öyrəndik ki, mebellərin çatdırılması və quraşdırılması fabrikin mütəxəssisləri tərəfindən pulsuz yerinə yetirilir. Mebellərin keyfiyyətindən və göstərilən xidmətdən çox razıyıq.

Ordubad rayon sakini Sevinc Qasımova isə alıcı zövqünü oxşayan hər cür mebellərin olduğunu bildirdi və onu da qeyd etdi ki, müştərilərə seçim etmək imkanı yaradılıb. Hər bir evin ölçüsünə və dizaynına uyğun mebelləri sifariş vermək mümkündür. Bu, çox yaxşı haldır və hər bir müştərinin ürəyincədir.

Naxçıvan şəhər sakini Nazim Məmmədov: – İstehsal olunan məhsulların keyfiyyətli olması işin bir

tərəfidirsə, onu olduğu kimi müştəriyə çatdırmaq başqa bir tərəfidir. Yəni bir-birini tamamlayan ayrı-ayrı sahələrdir. Ailə həyatı qurub Bakı şəhərində yaşayan övladım üçün mebel almaq istəyirdim. Öyrəndim ki, Bakı şəhərində də müəssisənin mebel mağazaları fəaliyyət göstərir. Həm məhsulun keyfiyyətindən, həm də göstərilən xidmətdən çox razıyam.

Məhsulları keyfiyyəti ilə seçilən "Gəmiqaya Mebel Fabriki" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti qısa zamanda rəqabətqabiliyyətli müəssisəyə çevrilib. Burada istehsal olunan mebellər daxili bazarda özünə böyük istehlakçı kütləsi toplayıb. Müəssisədə istehsal olunan mebellərin xarici bazarlarda tanınması məqsədilə ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir, biznes forumlarda və sərgilərdə iştirak edilir, xarici şirkətlərin nümayəndələri ilə fikir mübadilələri aparılır, bu sahə ilə məşğul olan sahibkarların təcrübələrindən bəhrələnməklə xarici bazarlardan alıcı cəlb edilməsinə çalışılır. Həyata keçirilən kompleks tədbirlərin nəticəsidir ki, müəssisənin Gürcüstanın Tbilisi və Batumi şəhərlərində satış mərkəzləri yaradılıb. Digər xarici ölkələrdə də müəssisədə istehsal olunan mebellərin satışa çıxarılması nəzərdə tutulur.

"Gəmiqaya Mebel Fabriki" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin məhsullarına tələbat artır, ixrac potensialı genişlənilib.

✎ Kəram HƏSƏNOV

Strateji məhsul olan taxıl tələbatın yerli imkanlar hesabına ödənilməsi muxtar respublikamızda diqqət mərkəzində saxlanılır. Bunun üçün Naxçıvanın torpaq-iqlim şəraiti xeyli üstünlüklərə malikdir.

Naxçıvanda taxıl əkininə hazırlıq işləri görülür

Hər il artan dövlət qayğısı isə bu sahəyə marağı daha da gücləndirir. Muxtar respublikaya müasir kənd təsərrüfatı texnikalarının gətirilməsi, meliorasiya və irriqasiya tədbirlərinin davamlı xarakter alması, bu sahə ilə məşğul olan torpaq mülkiyyətçilərinin yüksək reproduksiya toxumlarla təchiz edilməsi, taxılçılara güzəştli kreditlərin verilməsi ildən-ilə məhsul istehsalına öz müsbət təsirini göstərir. Bu baxımdan 2016-cı ili də muxtar respublikanın taxılçıları üçün uğurlu illərdən biri saymaq olar.

Məlumat üçün bildirək ki, ötən ilin payızında və bu ilin yazında muxtar respublikada 31 min 579 hektar sahədə taxıl əkilmişdi. Taxıl zəmilərinə aqrotexniki qulluq göstərilib, 94 min 117 ton məhsul istehsalına nail olunub. Orta məhsuldarlıq 29,8 sentner təşkil edib.

Torpaq mülkiyyətçiləri, sahibkarlar gələcək ilin bol məhsulunun əsasını qoymaq üçün yenə də sahələrdədir. Onlar taxılın əkilib-becərilməsinə başlıca amillərdən biri olan keyfiyyətli şum qaldırılmasına başlayıblar. Bunun üçün bütün rayonlarda mövcud olan texnikaların gücündən səmərəli istifadə olunur. Məqsəd isə ondan ibarətdir ki, taxıl səpini optimal müddətdə başa çatdırılsın.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Statistika Komitəsindən aldığımız məlumata görə, bu gündə də muxtar respublikamızda 5 min hektaradək sahədə şum qaldırılması işi başa çatdırılıb.

Xəbərlər şöbəsi

Meyvəçilik və üzümçülük ölkəmizin iqtisadiyyatında həmişə gəlirli sahələrdən olub. Bu təsərrüfat sahələrində təcrübəli bağbanlar yetişib. Arxeoloji qazıntılar zamanı Naxçıvanın qədim abidələrindən əldə edilmiş üzüm toxumları, şərab istehsalı ilə əlaqədar daş alətlər və müxtəlif maddi-mədəniyyət nümunələri Tunc dövründə burada təsərrüfat və məişət həyatında üzümçülüğün mühüm rol oynadığını söyləməyə əsas verir.

Meyvə və üzüm sortlarının ən qiymətli seçmələri xalq seleksiyası yolu ilə yetişdirilib. Elə bağban var ki, ən görkəmli seleksiyaçı alimlər də onun işinin bəhrələrinə, uzaqgörənliyinə həssas aparırırlar. Qeyd edək ki, ana yurdumuzun hər bölgəsində müxtəlif sort və çeşidlərdə meyvə və üzüm yetişdirilib. Belə bölgələrdən biri də Şərur rayonudur. Bu torpaqda keçmişdən müxtəlif sortlarda üzümlər yetişdirilib. Şərurda üzümçülüğün inkişafı üçün təbii iqlim şəraiti var. Burada ən tez yetişən, uzun müddət saxlanmağa davamlı, ən yüksək şəkər toplayan, ən çox məhsul verən üzüm sortları becərilir və bu gün də becərilməkdədir. Sapsarı, kəhrəba kimi hazan, kişmiş, şəfeyi üzümləri, sözün əsl mənasında, hər kəsə can dərmanı əvəzi olub.

Bölgədə üzümçülüğün geniş sənaye miqyaslı inkişafının əsası ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyinin birinci dövründə qoyulub. Burada bir məqama toxunmaq yerinə düşər. Belə ki, Şərur rayonunda qədim zamanlardan üzüm becərilisə də, artıq so-

Üzümçülük kənd təsərrüfatının gəlirli sahələrindəndir

Şərur rayonunda bu sahənin inkişafına geniş imkanlar yaradılıb

vet dövründə doğma torpağın səxavətinə bələd adamların arzusunun əksinə olaraq, pambıq əkininə göstəriş verilməmişdi. Ancaq Naxçıvanın iqlimi pambıqçılıq üçün əlverişli deyildi. Qozalar hasilə gəlib yığılmaq vaxtına çatanda soyuqlar düşür, məhsul zay olurdu. Üzümün isə yığılımı sentyabr ayında başladığından məhsul vaxtında tədarük edilirdi. Bu mənada, 1969-cu ildən sonra ulu öndər Heydər Əliyevin göstərişi ilə üzüm plantasiyalarının salınması üçün qəbul edilən qərar şərurlulara böyük bir töhfə oldu. Sevə-sevə dədə-baba məşğuliyyətlərinə qayıdan kənd adamlarının gün-güzəranı haqqı mənada dəyişdi. Bu qərarın uğurlu icrası isə 70-ci illərin sonlarında Azərbaycanın üzümçüləri içərisində Şərur üzümçülərinə liderlik qazandırdı. Bu illərdə respublikada yığılan 1 milyon ton məhsulun 10-12 faizi Şərur rayonunun payına düşürdü.

Rayon ağsaqqalları bildirirlər ki, Şərurda məhz üzümçülüğün inkişaf etdirilməsindən sonra gözoxşayan evlər tikilib, şəxsi avtomobillərin sayı artıb. O vaxtlar ailələrin əksəriyyəti çoxuşaqlı idi və onların dolanışığı, əsasən, bu sahədən gələn gəlirlə təmin olunurdu. Sosialist Öməyi Qəhrəmanı Yusif İsmayılov onun sədr olduğu Çərçiboğan kolxozu, həmçinin Xətai, Dərvişlər, Maxta, Xanlıqlar və Püsyən kəndlərinin üzümçüləri öndə gedirdilər. Deputat Laləzər Əlirzəyeva, Süleyman Nəsirov da bu sahədə böyük

nailiyyətlər qazanan üzümçülərdən idilər. Muğanlı kəndindən Azərbaycanın əməkdar üzümçüsü Əhməd Məcidovun briqadası 50 hektar üzüm bağı becərirdi.

Rayonda üzümün ilkin emalı üçün 6 zavod vardı. Üstəlik, əlvan növ süfrə üzümlərindən tonlarla Rusiya bazarına da göndərilirdi. Təkcə 1985-ci ilin statistik rəqəmlərinə nəzər salanda məlum olur ki, həmin ildə Şərurda 7306 hektar üzüm bağı olub. Həmin il təkcə SSRİ-nin başqa şəhərlərinə 661,7 ton süfrə üzümü göndərilib. Bu, o vaxt idi ki, artıq Mixail Qorbaçov bədxah siyasətini yenidən həyata keçirməyə başlamışdı. Bu siyasət Naxçıvanın, o cümlədən Şərurun da üzüm bağlarını məhv etdi. Üzümçülər əllərinin əməyi ilə hasilə gətirdikləri, qazanc yerləri olan bağların sökülməsinə ürəkəğrısı ilə baxırdılar. Böyük zəhmət hesabına yaradılmış üzüm bağları məhv edilərək həm iqtisadiyyata ciddi ziyan vurulurdu, həm də insanlar gəlir mənbələrindən məhrum edilirdilər.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin

Azərbaycanda yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra bu sahə də inkişaf etdirildi. 2002-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi tərəfindən üzümçülük və şərabçılığın inkişaf etdirilməsi haqqında qanun qəbul edildi. 2004-cü ilin 11 fevralında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən imzalanmış regionların 2004-2008-ci illər üzrə sosial-iqtisadi inkişafı proqramı in-sanlarda yüksək əhval-ruhiyyə yaratdı və yeni üzümlüklərin sahəsi artırılmağa başladı. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 dekabr tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2012-2020-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında üzümçülüğün inkişafına dair Dövlət Proqramı" isə birbaşa üzümçülüğün inkişafına hesablanmış dövlət sənədidir. Dövlət proqramının məqsədi əhalinin təzə və keyfiyyətli süfrə üzümünə olan tələbatının daha dolğun ödənilməsindən, üzüm məhsullarının ixracının artırılması üçün ölkədə üzümçülüğün inkişafını stimullaşdırmaqdan ibarətdir. Proqramda deyilir: "Üzüm digər kənd təsərrüfatı məhsulları arasında hər 100 hektar torpaq sahəsi üzrə yeni yaradılan iş yerlərinin sayına və ümumi məhsul buraxılışına görə ən yüksək göstəriciyə malik olan texniki bitkilərdən biridir".

"2016-2020-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında meyvəçiliyin və tərəvəzçiliyin inkişafı üzrə Dövlət Proqramı" muxtar respublikada üzümçülüğün inkişaf etdirilməsinə və istehsalının artırılmasına, üzüm bağlarının salınmasına da şərait yaradıb.

Bu gün Şərur rayonunda 98 hektar sahədə üzüm bağı var. Onlardan 91 hektarı barverəndir. Cari ildə təsərrüfatçılar 5 hektar sahədə yeni bağ salıblar. Bağlardan ötən il 1435 ton, hektardan 157,7 sentner məhsul götürülüb. Yaxşı haldır ki, üzümçülər o vaxt bağlar söküləndə qiymətli növləri seçib həyatı sahələrində becəriblər, kökünün kəsilməyinə imkan verməyiblər. Bu gün isə o sortları pay torpaqlarına köçürürlər. Yeni üzüm bağları salan Əbdürrəhman Mehdiyev, Şücaəddin Seyidov, Knyaz Cabbarov, Abdulla Adıgözəlov bu sahəyə daha çox marağ göstərirlər.

Çərçiboğan kənd sakini Əbdürrəhman Mehdiyev üzümün gəlirli sahə olduğunu bildirdi. O, torpaq islahatı həyata keçiriləndən sonra yenidən yaxşı bağ salıb. Bağında süfrə üzümləri becərir. Deyir ki, ən sərfəli sahədir. Yaxşı məhsul götürmək isə yalnız becərmədən asılıdır. Onu da diqqətimizə çatdırdı ki, elə il olub, hektardan 480 sentnerə qədər üzüm tədarük edib.

Bəli, dövlət bu gün kəndliyə kredit də verir, texnika da, su da, digər qayğılar da göstərir. Təki bir vaxtlar bağlarda becərilən minillik qədim üzüm sortları yenidən süfrələrimizi bəzəsin. Bu işdə Şərur üzümçüləri böyük fəallıq göstərirlər.

Hafizə ƏLİYEVA

XX əsrin əvvəllərində İrəvan quberniyasının ərazisində azərbaycanlılara qarşı törədilən qırğınların ssenarisi ermənilərin XIX əsrin sonunda Şərqi Anadoluda öldürüldükləri təcrübəyə əsaslanırdı. “Hıçqak” və “Daşnaksutyun” partiyalarının silahlı dəstələri Azərbaycan kəndlərinə hücum edir, qırğınlar törədirdi, boşaldırılmış kəndlərdə Türkiyədən gələn erməni ailələrini məskunlaşdırırdılar.

Ermənilər, ilk növbədə, azlıq təşkil etdikləri və strateji cəhətdən mühüm əhəmiyyət kəsb edən İrəvan, Naxçıvan, Şərur-Dərələyəz, Zəngəzur qəzalarında sayca üstünlüyə malik olmaq istəyirdilər. Daha sonra isə Qarabağda qırğınlar törədərək həmin əraziləri ələ keçirmək və nəticədə, İrəvan və Yelizavetpol (Gəncə) quberniyalarının ərazisində erməni dövlətinin əsasını qoymaq istəyirdilər. 1905-1906-cı illərdə törədilən bütün qırğınların mahiyyətində məhz bu amil dayanırdı.

1905-1906-cı illərdə İrəvan quberniyasında baş verən qırğınlar həmin dövrün mətbuatında və o dövrün müəlliflərinin əsərlərində geniş şəkildə işıqlandırılmışdır. M.S.Ordubadı 1911-ci ildə çap etdirdiyi “Qanlı sənədlər” (1905-1906-cı illərdə Qafqazda baş vermiş erməni-müsəlman davasının tarixi) kitabında erməni silahlı dəstələrinin 1905-ci ildə Naxçıvan və İrəvan qəzalarında törətdikləri qırğınların miqyasını oxuculara ətraflı təqdim edir. Mir Möhsün Nəvvab “1905-1906-cı illərdə erməni-müsəlman davası” adı altında çap edilən “Qafqaz erməni tayfası ilə müsəlmanların vuruş və iğtişaş tarixləri” əsərində erməni qmdatxanalarının (terror təşkilatlarının) muzdlu qatillərinin əli ilə neçə-neçə günahsız insanların, o cümlədən rusların və ermənilərin də ölümünə bais olduğunu yazır.

XX əsrin əvvəlində Naxçıvan qəzasında mövcud olan 170 kənddən 130-da azərbaycanlılar, 40-da isə tarixən bu ərazilərə yerləşdirilmiş ermənilər yaşayırdılar. Şərur-Dərələyəz qəzasına gəldikdə isə həmin

vaxt qəzada 163 kənd mövcud olmuşdur ki, onlardan 109-u Dərələyəz nahiyəsində, 54-ü isə Şərur nahiyəsində olmuşdur. Şərur nahiyəsində yalnız 6 kənddə, Dərələyəz nahiyəsində isə 23 kənddə ermənilər yaşayırdı. Şərur-Dərələyəz qəzasının 76 min nəfər əhalisinin 55 min nəfərini azərbaycanlılar, 21 min nəfərini ermənilər təşkil edirdi.

Naxçıvan və Şərur-Dərələyəzdə erməni qırğınları

Əslində, Naxçıvan və Şərur-Dərələyəz qəzalarının kəndlərinə ermənilər əvvəlcə Türkmənçay (1828) və Ədimə (1829) müqavilələrinin şərtlərinə əsasən, İran və Türkiyədən, daha sonra isə 1877-1878-ci illər rus-türk müharibəsindən sonra Türkiyədən köçürülüb gətirilmişdilər.

M.S.Ordubadı Naxçıvan hadisələrini şərh edərkən yerli hakimiyyətin, xüsusilə də qəza polis rəisi kapitan Angilin (Aksel Enkel nəzərdə tutulur – N.M.) qırğınlara laqeyd qaldığını vurğulayır.

Naxçıvanda qırğınların başlanması barədə “Novoe Obozrenie” qəzetinə istinadən “Kaspi” qəzeti yazırdı: “...son günlər Naxçıvan şəhərində və onun yaxınlığındakı kəndlərdə nə isə qeyri-adi hadisələr baş verir. Əvvəlcə ermənilərlə tatarlar arasında hiss olunan gərginlik sonradan düşmənçiliyə çevrildi və tək-tək ölümlə nəticələndi. Nəhayət, mayın 10-da və sonra 11-də gündüz və gecələr bu münasibətlər daha kəskin forma aldı. Ayın 12-də gündüz şəhərdə, onun bütün küçələrində tüfəng və tapançalardan atış yayılmağa başladı. Axşama yaxın ölənlər və yaralananların sayı onlarla idi. Ayın 13-nə keçən gecə çox ağır oldu. Şəhərin küçələrində və ayrı-ayrı hissələrində şiddətli mübarizə ilə yanaşı, yanğınlar başlandı. Evlər və köşklər yandı...”

“Kavkaz” qəzeti isə mayın 12-də Naxçıvandan vurulan teleqram əsasında yazmışdı ki, öldürülən, yandırılan və yaralananların sayı 100-ü ötmüşdür. Qəzet qarışıqlığın ətraf kəndlərdə də yayıldığını xəbər

verirdi.

Naxçıvanda qırğınların başlanması haqqında xəbər alan Voronsov-Daşkovun köməkçisi Sultan Kırım-Girey (Gəray) Cəfərqulu xan Naxçıvanskiyə teleqram göndərmişdi ki, zorakılıqların və qan tökülməsinin qarşısını alsın. Cəfərqulu xan Naxçıvanski isə cavab teleqramında bildirmişdi ki, İrəvandan əla-

məni kəndlərdən cəmləşən silahlı dəstələr azərbaycanlılar yaşayan Hors kəndinə hücum etmişlər. Türklər müqavimət göstərərək 40 nəfər itki vermişlər. Ermənilər əvvəlcə kəndi talan etmiş, sonra isə bütün evlərə od vuraraq yandırmışdılar.

Gürcüstan Mərkəzi Tarix Arxivində saxlanılan “Ermənilər və müsəlmanlar arasında silahlı toqquş-

malar haqqında canişinə hesabat məruzəsi” adlı sənəddə 1905-ci ilin oktyabr ayının sonlarında Dərələyəzdəki Azərbaycan kəndlərinin ermənilər tərəfindən yandırılıb talan olunduğu, dinc əhalinin isə kütləvi şəkildə qətl edildiyi qeyd edilir. Sənəddən məlum olur ki, 1905-ci il oktyabrın 27-də Şərur-Dərələyəz qəzasının 6 erməni kəndindən 700-ə yaxın silahlı erməni Hors kəndinə hücum etmişlər. Sənəddə 53 azərbaycanlının öldürüldüyü və 255 evin yandırıldığı, mal-qaranın oğurlanıb aparıldığı qeyd olunur. Horsdakı hadisələrlə əlaqədar İrəvan və Yeni-Bəyazid qəzasının müsəlmanlarını həyəcan dalğası бүürüdüğü də sənəddə öz əksini tapmışdır.

Təqribən, bir ay sürən nisbi sakitlikdən sonra 1905-ci il noyabrın 26-30-da ermənilər yenidən Naxçıvanda iğtişaşlar törətmişlər. Bu barədə M.S.Ordubadı “Qanlı illər” əsərində yığcam da olsa, məlumat vermişdir. Noyabrın 30-da ermənilər və kazaklar əlbir olaraq Cəhri kəndini yandırmış və talan etmişdilər.

M.S.Ordubadının “Angil” adlandırdığı Naxçıvan qəza rəisi kapitan Aksel Enkel 1905-ci ildə baş verən erməni-müsəlman davasında təxribatçılıqla məşğul olduğuna, günün günorta çağı öz gözəçilərinin

Ermənilərin İrəvan quberniyası ərazisində, o cümlədən də Naxçıvan və Şərur-Dərələyəz qəzalarında 1905-1906-cı illərdə törətdikləri kütləvi qırğınlar XIX-XX əsrlərdə xalqımızın məruz qaldığı soyqırımı və deportasiyalar silsiləsinin bir mərhələsidir.

Nazim MUSTAFA

AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun elmi işçisi, yknews.az informasiya saytı, 4 sentyabr 2016-cı il

Azərbaycan xalqı tarixdə dəfələrlə milli ayrı-seçkilik ucbatından haqsızlığa məruz qalsa da, özünün ali milli keyfiyyətlərinin tərkib hissəsi olan tolerantlıq, dözümlülük, multikulturalizm kimi yüksək dəyərlərini daim yaşadıb, bu keyfiyyətlərini itirməyib. Məhz bunun nəticəsidir ki, bəzi ölkələrin nüfuzlu ictimai, siyasi, elm xadimləri, müxtəlif dinlərin rəhbərləri və təmsilçiləri öldürülmüş böyük nailiyyətləri, din-dövlət münasibətlərində qazanılmış dəyərləri və bu sahədəki zəngin təcrübəni öyrənmək, yaymaq, global problemlərin həlli yollarında bizimlə əməkdaşlıq etmək üçün ölkəmizdə keçirilən beynəlxalq miqyaslı mötəbər tədbirlərdə yaxından iştirak edirlər.

Aqressiv təcavüzkarlıq siyasətini, irqçiliyi, faşizmi özünün dövlət siyasəti kimi qəbul edən Ermənistanın 25 ildir, blokada vəziyyətində saxladığı Naxçıvan Muxtar Respublikasında da multikulturalizm, tolerantlıq, dözümlülük kimi yüksək dəyərlər tarixin bütün dövrlərində yaşadılıb və bu gün də yaşadılmaqdadır. Böyük İpək Yolu üzərində yerləşən Naxçıvan qədim tarixə və zəngin mədəniyyətə malik olmaqla yanaşı, həm də Azərbaycan xalqının milli adət-ənənələrinin daim yaşadıldığı bir regiondur. Multikulturalizm isə xalqımızın adət-ənənələrinin tərkib hissəsidir. Naxçıvan tarixboyu Şərq və Qərb arasında müxtəlif sivilizasiyaların, mədəniyyətlərin qovuşduğu region kimi tanınıb, özünün multikultural ənənələrinə görə də diqqəti cəlb edib.

Bu gün muxtar respublikada İslami dəyərlərdən irəli gələn ənənələr yaşadılmaqla yanaşı, azsaylı xalqların nümayəndələrinin mədəni irisinin qorunmasına və dini azadlığına hörmətlə yanaşılır. Bunun ən bariz nümunələrindən biri Ordubad rayonunda yerləşən məbəddir. Abidə 1829-cu ildə rus əsgərləri tərəfindən inşa olunub. Uzun müddət rus pra-

voslav kilsəsi kimi fəaliyyət göstərmiş. Abidə şəhərin ən yüksək məkanlarından birində inşa edildiyinə görə ətraf ərazi buradan yaxşı görünür. Bu gün həmin abidə tam bərpa olunaraq qorunur. Məbədin bu günədək qorunub saxlanılması xalqımızın multikulturalizm, tolerantlıq dəyərlərini özünün yaşam tərzinə çevirməsinin ən bariz nümunələrindən biridir.

Onu da qeyd edək ki, sovet dövründə bir sıra tarixi abidələr, dini ibadətqah yerləri kimi Ordubad məbədi də müxtəlif məqsədlər üçün istifadə olunub. Bu tarixi abidə yolun tam ortasında ucaldıldığı üçün həmin illərdə zaman-zaman onun sökülməsi də gündəmə gəlib. Maraqlıdır ki, başqa xalqa və dinə məxsus olan məbədin sökülməsinə rayon ziyalıları ciddi etiraz ediblər və bu etirazlar nəzərə alınmış, məbədə toxunulmayıb.

Bu gün multikulturalizm dəyərlərinin yaşadıldığı muxtar respublikamızda siyasi, ideoloji, dini atmosfer aydın və şəffafdır. Milli-mənəvi dəyərlərə malik olan əhali tolerantlığı, dözümlülüğü özünün həyat tərzinə çevirib. Elə bu səbəbdəndir ki, bu gün muxtar respublikada ömrünün Naxçıvanla bağ-

Naxçıvanda tarixboyu multikulturalizm, tolerantlıq dəyərləri yaşadılıb

layan, burada daimi yaşamağa qərar verən başqa millətlərin nümayəndələri də az deyil. Vaxtilə Almaniyadan, Rusiyadan, Ukraynadan, Şimali Qafqazdan və digər regionlardan gələrək muxtar respublikada yaşayan bu insanların qədim diyarda məskunlaşmasının səbəbi təkcə ailə həyatı qurduqları şəxslərin azərbaycanlı olması ilə bağlı deyil. Göstərilən böyük hörmət, diqqət və qayğı, yüksək münasibət də onların Naxçıvanı vətən seçmələrinə, buranı doğma yurdları kimi sevmələrinə səbəb olub. Onlardan biri əslən Almaniyadan olan Erika Əliyevadır. Böyük Vətən müharibəsi zamanı Əhəd adlı azərbaycanlı ilə ailə həyatı quran Erika xanım 1945-ci ildə müharibə başa çatandan sonra onunla birlikdə Naxçıvana gəlib. Gənc yaşlarından Naxçıvanda yaşayan bu alman əsilli qadın indi özünü əsl naxçıvanlı sayır. Üç övladı var. O, muxtar respublikanın tolerantlıq, multikulturalizm dəyərlərinin yaşadıldığı region kimi dünyaya nümunə təşkil etdiyini vurğulayır.

Rusiya Federasiyasının Sverdlovsk şəhərindən olan Tatyana Georgiyevna da bu qənaətdədir. O deyir: “Mən Sverdlovskda Politexnik Texnikumunda oxuyurdum. İsfəndiyar isə Sverdlovskda işləməyə gəlmişdi və orada inşaatda çalışırdı. İlk tanışlığımız mən texnikumda oxuyarkən oldu və 1973-cü ildə evləndik. Rusiyadan kənar da heç yerdə olmamışdım. Doğrusunu desəm, valideynlərim də kənar bir yerə getməyimizə razı deyildilər.

Ancaq sonda onların da razılığını aldıq və Azərbaycana gəldik. İlk gəldiyim zamanlar bir az çətinliyim oldu. O da, əsasən, dillə bağlı idi. Qısa müddətdə dili öyrəndim, amma danışmağa utanırdım. Sonra isə zamanla bu da aradan qalxdı”.

“Naxçıvana gəldikdən sonra sizi bura bağlayan ən çox nə oldu?” sualına isə belə cavab verir: “Əlbəttə ki, hər kəsin mənə mehriban münasibəti”.

Milliyyətə ukraynalı olan Yekaterina Yakovleva da muxtar respublikanın sakini olmaqdan razılıqla danışır: “Mən Naxçıvanda yaşamağmdan çox razıyam. Çünki burada ailə dəyərləri, insanların bir-birinə qarşı münasibəti çox yüksəkdir. Naxçıvana gəldikdən sonra bir neçə dəfə Ukraynaya getmişəm, qohumları, yaxınları ziyarət etmişəm. Onlar da bura mənə görməyə gəliblər. Hazırda da telefonla əlaqə saxlayırıq. Ancaq Naxçıvan mənim üçün indi daha da doğmalaşmış. Burada 2 oğul, 1 qız böyütmüşəm. Özümü Naxçıvanda xoşbəxt sayıram”.

Şahbuz şəhərindəki Ahıllar evində yaşayan yəhudi əsilli Violetta Çernişeva da naxçıvanlıların ona çox münasibətindən ağzı dolusu danışdı. Dedi ki, Bakıda anadan olsa da, ali təhsilini Rusiya Federasiyasının Pyatiqorsk şəhərində alıb. Həyat yoldaşı yəhudi olub. Sonra isə ondan ayrılıb. Tale onu Şahbuz rayonundakı Ahıllar evinə gətirib çıxarsa da, həyatın ona bəxş etdiyi sürprizlərə küsməyib. Müsahibimiz Naxçıvanda yaşamağın onun üçün çox rahat oldu-

köməyi ilə müsəlman kəndlərini qarət etdiyinə görə 1906-cı ilin dekabrında “Difai” partiyasının üzvləri tərəfindən qətlə yetirilmişdi.

Naxçıvan qəzasında yerli əhalinin mütəşəkkilliyi, özünümüdafiə dəstələrinin mütəşəkkil erməni silahlı dəstələrinə qarşı ciddi müqavimət göstərmələri ermənilərin yeni-yeni əraziləri ələ keçirmək planlarını alt-üst etmişdi. Ona görə də Naxçıvan qəzasında ermənilər uzun müddət qınlarına çəkilərək silahlı hücumlara son qoymuşdular.

1906-cı ilin avqust-sentyabr aylarında erməni silahlı dəstələri qırğınların ağırlıq mərkəzini Zəngəzurun Oxçu-Şəbədək bölgəsinə keçirdikləri zaman qırğınlara son qoyulması üçün Ordubad nahiyəsində yaradılan könüllü dəstələr hərəkatə keçmişdilər. 800 nəfərə yaxın ordubadlı könüllülərinin və 1000 nəfərə yaxın Oxçu-Şəbədək silahlıların iştirakı ilə sentyabrın 16-17-də Oxçu-Şəbədək kəndləri ermənilərin işğalından azad edilmişdi. Bundan sonra sağ qalan əhalinin yenidən öz kəndlərinə qaytarılması prosesi başlanmışdı.

Fakt odur ki, 1905-1906-cı illərdə erməni kilsəsinin və erməni siyasi partiyalarının maliyyələşdirdikləri silahlı dəstələrin Naxçıvan qəzasında silah gücünə etnik təmizləmə siyasəti həyata keçirməklə yeni erməni anklavı yaratmaq cəhdləri yerli əhalinin ciddi müqaviməti nəticəsində baş tutmamışdır.

Ümumiyyətlə, 1905-1906-cı illər erməni-müsəlman iğtişaşları nəticəsində İrəvan və Yelizavetpol (Gəncə) quberniyaları ərazisində 300-dən artıq azərbaycanlı yaşayış məntəqəsi viran edilmiş, əhalisi etnik təmizlənməyə və kütləvi qırğınlara məruz qoyulmuşdur.

Sentyabrın 6-da Sədərək rayonunda Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin və Sədərək Rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə istedadlı qadınların əl işlərindən ibarət sərgi-satış açılıb.

Sərginin açılış mərasimində Sədərək Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Həbib İbrahimov çıxış edərək bildirib ki, bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikasında dövlət qadın siyasəti uğurla həyata keçirilib. Bu siyasətin tərkib hissəsi olaraq qadınlarımız dövlət quruculuğunda, ictimai-siyasi sahədə fəal iştirak edir, onların əməyi yüksək qiymətləndirilir. Sədərək rayonunun təhsil, səhiyyə, mədəniyyət və digər sahələrində çalışan qadınlar da öz bilik və bacarıqları, işgüzarlıqları və ictimai-siyasi həyatdakı fəaliyyətləri ilə hər zaman seçilir. Qadınların əl işlərindən ibarət sərgilərin təşkil olunması da bu tədbirlərin davamı kimi mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Tədbirdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Ramilə Seyidova çıxış edərək bildirib ki, 2015-ci ilin oktyabr ayında Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev Sarayında "Muxtar respublika qadınları müstəqillik illərində" mövzusunda təşkil edilən sərgi-satışda iştirak edən Ali Məclisin Sədri belə sərgilərin hazırlanmasını yüksək dəyərləndirərək deyib: "Milli dəyərlərin yaşadılması

Sədərək rayonunda istedadlı qadınların əl işlərindən ibarət sərgi-satış təşkil edilib

sahəsində həyata keçirilən tədbirlər bundan sonra da davam etdirilməlidir. Aid dövlət təşkilatları yaradılan şəraitdən istifadə edərək fəaliyyətlərini gücləndirməli, milli dəyərlərin əsas daşıyıcıları olan qadınlar bu işdə yaxından iştirak etməlidirlər. Hər bir kəndə, rayona xas olan milli dəyərlər muxtar respublikanın, muxtar respublikada toplanan milli dəyərlər isə ümumilikdə, Azərbaycan xalqının milli dəyərlər sisteminə daxildir. Ona görə də bu cür sərgilər Naxçıvan şəhəri ilə yanaşı, muxtar respublikanın rayon mərkəzlərində də təşkil olunmalı, istedadlı qadınların fəaliyyətinə dəstək verilməlidir".

Vurğulanıb ki, verilən tapşırığa uyğun olaraq cari ilin ötən dövründə

muxtar respublikanın rayon mərkəzlərində bu səpkidə sərgilər keçirilib. Sədərək rayonunda yaşayan istedadlı qadınların rəsm və əl işlərindən ibarət sərgi-satışın təşkil edilməsində məqsəd rayon üzrə qadınların istedad və bacarıqlarını üzə çıxarmaq, milli dəyərlərimizi, adət-ənənələrimizi gənclərə aşılmaq, yüz illərdir, ailələrimizdə qorunub saxlanılan mənəvi irsimizi, zəngin dəyərlə malik olan həyat tərzimizi ilmlərə, tablolarla köçürmək və yaşatmaqdır. Ümumiyyətlə, indiyədək istedadlı qadınların rəsm və əl işlərindən ibarət təşkil olunan sərgi-satışlar xalq təbii sənət növünün və əl işlərinin bənzərsiz nümunələri ilə seçilib. Bunun da səbəbi qadınlarımızın, o cümlədən Sədərək rayonundan olan qadınlarımızın öz əl işlərində milli dəyərlərə daha çox üstünlük verməsi, vətənpərvərlik cizgilərini daha çox qabartması olub. Çünki dünən bu

günə çatdırsa, demək, bu gün də sabaha çatdırılmayacaqdır. Xalqımızın dünəninin bu günə, bu gününün sabaha çatdırılması, heç şübhəsiz, milli dəyərlərimizin yaşadılması ilə sıx bağlıdır.

İstedadlı qadınlardan Tahirə Qasımovaya çıxış edərək onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə Sədərək rayonunun qadınları adından minnətdarlıq edib.

Sərgi-satışda rayon üzrə 40 qadının 267 rəsm və əl işinin satışı təşkil olunub. Sulu və yağlı boya ilə işlənən tablolar, milli geyimlər, toxuculuq və bir-birindən maraqlı dekorativ-tətbiqi sənət nümunələri maraqla qarşılanıb. Tədbirdə istedadlı qadınlardan Vəfa Həsənova, Səkinə Abbasova, Ülviyyə Zeynalova və başqaları ilə həmsöhbət olduq. Onlar vurğuladı ki, Naxçıvan qadınlarının fərdi həyatına, ictimai mühitlə geniş əlaqələrinin yaradılmasına doğru yönəldilmiş belə addımlar onların gələcək yaradıcılığı üçün böyük stimuldur.

H.ƏLİYEVA

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri "Naxçıvan Muxtar Respublikasında dövlət orqanlarının elektron

Yeni elektron xidmət istifadəyə verilib

xidmətlər göstərməsinin təşkili haqqında" 2011-ci il 15 iyul tarixli Fərmanından irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsi məqsədilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən internet sahifəsi yaradılıb. Fondada və onun yerli orqanlarında müasir standartlara cavab verən avtomatlaşdırılmış iş yerləri təşkil olunub, lokal şəbəkələr mərkəzi informasiya sisteminə birləşdirilərək fondun ümumi korporativ şəbəkəsi formalaşdırılıb, əhaliyə və sığortaedənlərə göstərilən xidmətlər müasirləşdirilərək bu sahədə elektron xidmətlərin tətbiqinə şərait yaradılıb və informasiya texnologiyalarının imkanlarından istifadə etməklə, demək olar ki, fondun bütün sahələri avtomatlaşdırılıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondu tərəfindən təqdim olunan 20 elektron xidmətin sayı 2016-cı ilin sentyabr ayından etibarən 21-ə çatdırılıb.

Fond tərəfindən sığortaedənlərin istifadəsinə verilmiş yeni "Dəfn üçün müavinətin ödənilməsi ilə bağlı müraciətin və sənədlərin qəbulu" elektron xidməti Naxçıvan Muxtar Respublikası "Elektron hökumət" portalında və Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun internet sahifəsində yerləşdirilib. Elektron xidmətdən istifadə üçün sığorta-

edən www.dsmf.nakhchivan.az internet ünvanına daxil olur, Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyi tərəfindən verilmiş

e-imza kartı ilə bu elektron xidməti seçir və müvafiq xanaları dolduraraq sorğu edir. Elektron formada göndərilmiş müraciət və sənədlər Dövlət Sosial Müdafiə Fondu orqanı tərəfindən qəbul edilir və bu barədə sorğu edənə elektron təsdiq etmə bildirişi göndərilir. Yeni istifadəyə verilmiş elektron xidmət dəfn müavinətinin alınması üçün müvafiq sənədlərin sığortaedən tərəfindən rəsmiləşdirildikdən sonra fondun yerli orqanlarına təqdim edilməsi prosesinə sərf olunan vaxtın minimuma endirilməsi ilə yanaşı, bu prosesin daha da sadələşdirilməsi və təkmilləşdirilməsi məqsədini daşıyır.

Müavinətin ödənişi fondun yerli orqanları tərəfindən dəfn üçün müavinətin ödənilməsi ilə bağlı sənədlərin elektron formada təqdim edilən haqq-hesab cədvəlinə, müavinət təyin edən komissiyanın protokolu, vətəndaşlıq vəziyyəti aktlarının dövlət qeydiyyatını apararaq orqan tərəfindən verilmiş ölüm haqqında arayış və ölünü dəfn etməyi öhdəsinə götürən şəxs barədə bələdiyyə tərəfindən verilmiş arayışın skayner qurğusundan keçirilmiş surətlərinə əsasən həyata keçirilir. Xidmətdən istifadə üçün lazım olan fərdi eyniləşdirilmə məlumatları düzgün daxil edilmədikdə xidmətdən istifadə mümkün deyildir. Müavinət təyin edən komissi-

yanın protokolu, vətəndaşlıq vəziyyəti aktlarının dövlət qeydiyyatını apararaq orqan tərəfindən verilmiş ölüm haqqında

arayışın və müvafiq bələdiyyə tərəfindən verilmiş ölünü dəfn etməyi öhdəsinə götürmüş şəxs barədə məlumatı əks etdirən arayışın skayn edilmiş surətləri təqdim edilmədikdə bu xidmətin göstərilməsindən imtina edilir.

Qeyd etmək lazımdır ki, dəfn üçün müavinətin məbləği sığortaolunanlar üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 29 avqust tarixli Fərmanına əsasən, 120 manat məbləğində, əmək pensiyaçısı vəfat etdikdə isə onun ailəsinə pensiyaçının vəfatı tarixinə yaşa görə əmək pensiyasının baza hissəsinin üç misli miqdarında, yəni 330 manat məbləğində təyin olunub.

Çoxsaylı pensiyaçı və sığortaolunarlara müasir əsaslarla xidmətin təşkili məsələlərinin həllində Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondu öz üzərinə düşən vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gəlməyə çalışır. Sığorta-pensiya sisteminə həyata keçirilən islahatlara uyğun olaraq fond tərəfindən digər elektron xidmətlərin də aktivləşdirilməsi və "Elektron hökumət" portalına inteqrasiya edilməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun mətbuat xidməti

Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyi

Şərrur Texniki Peşə və Sürücülük Məktəbi 2016-2017-ci dərslərin üçün aşağıdakı ixtisaslar üzrə şagird qəbulu elan edir

1. Xalçaçı – 3 ay	29. Arıçı – 2 ay	47. Avtomobil yuyucusu – 1 ay
2. Bərbər – 3 ay	30. Bağban – 1 ay	İxtisasartırma kursları
3. Bərbər-manikürçü – 3 ay	31. Qazanxana maşinisti – 1 ay	1. Elektron lövhə istifadəçisi – 1 ay
4. Fotoqraf – 2 ay	32. Elektrik avadanlıqlarına xidmət və təmir	2. Kompüter istifadəçisi – 2 ay
5. Kompüter istifadəçisi – 3 ay	üzrə elektrik montyoru – 3 ay	3. Bufetçi – 1 ay
6. Parket ustası – 2 ay	33. Kabel lehimləyici və rabitə montyoru –	4. Dayə – 2 ay
7. Suvaqçı – 2 ay	3 ay	5. Gözətçi – 1 ay
8. Üzlükçü-mozaikaçı – 3 ay	34. Mobil telefonların təmiri ustası – 2 ay	Məktəbə IX-XI sinifləri bitirənlər (bütün yaş
9. İnşaat rəngsazı – 1 ay	35. Dərzi – 3 ay	qruplarından) qəbul edilirlər. Sürücülük üçün
10. Divar kağızlarının yapışdırıcısı – 1 ay	36. Ağac üzərində oyma – 2 ay	sənədlər 18 yaşa tamam olmuş və 18-dən yuxarı
11. Bənna – 2 ay	37. Bədii tikmə ustası – 2 ay	yaş qruplarından qəbul edilir.
12. Daş məmulatları üzrə mərmərçi – 1 ay	38. Çörək və qənnadı məmulatları ustası –	Məktəbə daxil olmaq istəyənlər aşağıdakı
13. Məbel quraşdırıcısı – 2 ay	3 ay	sənədləri təqdim etməlidirlər:
14. Satıcı-kassir – 2 ay	39. Kran maşinisti – 3 ay	1. Təhsil haqqında sənədin əsl və üzü
15. İstilik sistemlərinin montajçısı – 2 ay	40. Elektron lövhə istifadəçisi – 1 ay	2. Yaşayış yerindən arayış
16. Dayə – 2 ay	41. Avtomobil sürücüsü (təsərrüfatəsaslı)	3. Şəxsiyyət vəsiqəsinin üzü
17. Kafel ustası – 2 ay	41.1. "A" kateqoriyalı – 1 ay	4. Sağlamlıq haqqında arayış (forma №86,
18. Gözətçi – 1 ay	41.2. "B" kateqoriyalı – 1 ay	sürücülük üçün şəkili)
19. Qaynaqçı – 3 ay	41.3. "BC" kateqoriyalı – 2 ay	5. 3x4 santimetr ölçüdə 2 ədəd fotosəkil
20. Şüşəçi – 2 ay	41.4. "D" kateqoriyalı – 1 ay	6. Ərizə (direktorun adına)
21. Toxucu – 2 ay	41.5. "E" kateqoriyalı – 1 ay	Şagirdlər yemək və yataqxana ilə təmin
22. Turizm agentliyi – 3 ay	41.6. "B" kateqoriyalı sürücülərin "C" ka-	edilirlər.
23. Qaz çilingəri – 2 ay	teqoriyası üzrə yenidən hazırlanması – 1 ay	Əlavə məlumat almaq üçün bu ünvanla müraciət edə bilərsiniz.
24. Video çəkilişi üzrə operator – 2 ay	42. Mühərrikçi-çilingər – 1 ay	
25. Ofisiant – 2 ay	43. Avtomobil elektrikçisi – 1 ay	Şərrur şəhəri, Sabir küçəsi 3
26. Bufetçi – 1 ay	44. Avtomobil təmirçi çilingəri – 1 ay	Telefon: 542-29-95
27. Aşpaz – 3 ay	45. Avtomobil təmirçi rəngsazı – 1 ay	Sənədlər həftəi hər gün saat 9-dan 17-dək
28. Traktorçu-maşinist – 3 ay	46. Avtomobil təkərçisi – 1 ay	qəbul olunur.

----- Gəncliyimiz, gələcəyimiz -----

Gələcəyin həkimləri

Ali məktəblərə qəbul imtahanlarında yüksək bal toplayan abituriyentlərimiz tələbə adının sevincini yaşayırlar. Onlardan ikisini oxuculara təqdim edirik.

Qöncə ABBASOVA: – Mən 1999-cu ildə Naxçıvan şəhərində anadan olmuşam. 2005-ci ildə Naxçıvan şəhərindəki 5 nömrəli tam orta məktəbin birinci sinfinə qəbul edilmişəm. Bu il isə həmin məktəbin 11-ci sinfini əla qiymətlərlə başa vuraraq ali məktəblərə qəbul imtahanında yüksək nəticə göstərərək tələbə adını qazanmışam. Atam həkim olduğundan mənə də uşaqlıqdan o sahəyə maraqlı hissi oyanmışdı. Atam onun sənətini davam etdirməyimi çox istəyərdi, seçimi həmişə öz öhdəmə buraxırdı. Orta məktəbin ilk siniflərdən mənə təbiət elmlərinə xüsusi bir maraqlı oyanmışdı. Bu maraqlı ildən-ildə daha da güclənirdi. Buna görə də mən 4-cü ixtisas qrupunu seçərək bu qrupda olan fənləri həvəslə öyrənməyə başladım. Sınaq imtahanlarında nəticələrim ürəkəçən olurdu. Ancaq qəbul imtahanı gününü həyəcanla gözləyirdim. Nəhayət, ali məktəblərə qəbul imtahanında 652 bal toplayaraq Azərbaycan Tibb Universitetinin Müalicə işi ixtisasına daxil oldum. Artıq tələbəyəm, həm də illərdir, xəyal etdiyim universitetin tələbəsi. Bu gün mənim üçün çox qürurvericidir. Muxtar respublikamızda təhsilin inkişafına göstərilən diqqət və qayğıya görə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri, üzərində əziyyəti olan bütün müəllimlərimə və hər zaman məni dəstəkləyən valideynlərimə minnətdaram. Bundan sonrakı illərdə də onların mənə olan etimadlarını doğruldacağıma söz veririm.

Hüseyn KAZIMOV: – 1998-ci ildə Culfa rayonunun Saltaq kəndində anadan olmuşam. 2016-cı ildə bu məktəbi qızıl medalla bitirmişəm. Ali məktəblərə qəbul imtahanında 662 bal toplayaraq Naxçıvan Dövlət Universitetinin Müalicə işi ixtisasına qəbul olunmuşam. Topladığım balla Azərbaycan Tibb Universitetinə qəbul olunmaq imkanı olsa da, mən Naxçıvanda təhsil almağı seçdim. Orta məktəbdə oxuduğum illərdən muxtar respublikada təhsilə göstərilən qayğı, savadlı kadrlara olan diqqəti görürdüm. Ali məktəblərə qəbul imtahanlarında yüksək bal toplamış tələbələrə Ali Məclis Sədri görüşü də bu diqqət və qayğının davamıdır. Həmin görüşdə Ali Məclis Sədri üzünü biz gənclərə tutaraq dedi ki, sözlər, əminəm ki, orada iştirak edən gənclərin gələcək həyat planlarına bilavasitə təsir göstərəcəkdir. Ali Məclis Sədri dedi ki, biz gələcəkdə hansı sahədə çalışacağımızdan asılı olmayaraq, müstəqil Azərbaycana ləyaqətli xidmət etməli, milli və ümumbəşəri dəyərləri, xalqımıza məxsus adət-ənənələri mənimsəməli, vətənpərvər bir gənc kimi vətənəminə çalışmalı, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin ideyalarının davamçısı olmalıyıq. Tələbə adı qazanmağımızda əməyi keçən hər kəsə – müəllimlərimə, ailə üzvlərimə minnətdarlığımı bildirirəm.

✍️ Fatma BABAYEVA

İmişdir

Əliyev Yusif İsmayıl oğlunun adına olan 2776 inventar nömrəli texniki pasport itdiyindən etibarsız sayılır.

ŞƏRQ qapısı
Baş redaktor:
TURAL SƏFƏROV

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, "Təbriz" küçəsi 1.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Kərəm Həsənov
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələndirilib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tiraj: 1050. Sifariş № 672